

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/67/2018
Identifikačné číslo spisu: 5114210479
Dátum vydania rozhodnutia: 20.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5114210479.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Západoslovenská energetika, a.s., so sídlom Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO: 35 823 551, proti žalovanému: BCI, a.s., Mydlárska 8718/7A, Žilina, IČO: 31 617 794, zast. Karkó, s.r.o., so sídlom Sad na Studničkách 1029/32, 010 01 Žilina, o učenie popretých pohľadávok, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 5Cbi/9/2014, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 14CoKR/6/2018-184 zo dňa 31. mája 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 5Cbi/9/2014-92 zo dňa 17. júna 2016 v znení opravného uznesenia č.k. 5Cbi/9/2014-168 zo dňa 13.02.2018 rozhodol, že žalovaný BCI, a.s., so sídlom M. R. Štefánika 32, 012 39 Žilina, IČO: 31 617 794 je povinný zaplatiť Slovenskej republike za podané odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 5Cbi/9/2014-44 zo dňa 14.04.2015 súdny poplatok v sume 199,- eur.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal určenia pravosti dvoch pohľadávok, uplatnených v reštrukturalizačnom konaní voči žalovanému a žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené. Voči rozsudku súdu prvej inštancie sa žalovaný podaním urobeným elektronickými prostriedkami, podpísaným zaručeným elektronickým podpisom, doručeným súdu dňa 27.05.2015, odvolal.

3. Predmetom konania bolo určenie pravosti dvoch pohľadávok žalobcu titulom dvoch neuhradených faktúr za dodané služby. Žalobca si tak jednou žalobou uplatnil viac samostatných nárokov, ktoré mohol uplatniť v individuálnych konaniach samostatne a nie sú navzájom závislé. Preto každý z týchto nárokov je pre potreby vyrubenia súdneho poplatku samostatným predmetom konania (a preto zároveň samostatným predmetom poplatkového úkonu) a súd z neho vymeriava súdny poplatok podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch (jedná sa o

kumuláciu nárokov, pri ktorých sa platí súdny poplatok podľa pevnej sadzby 99,50 eur). Vzhľadom na uvedené vznikla žalovanému podľa poznámky č. 6 k položke 1 Sadzobníka podaním odvolania poplatková povinnosť spočívajúca v povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške 2 x 99,50 eur, t.j. 199,- eur, keďže žalovaný napadol rozsudok v celom rozsahu - napadol celý výrok vo veci samej, týkajúci sa všetkých pohľadávok, určenie ktorých bolo predmetom konania.

4. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č.k. 14CoKR/6/2018-192 zo dňa 31.05.2018, ktorým potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením. V odôvodnení uviedol, že mal za preukázané, že žalovaný v podaní zo dňa 27.5.2015 uskutočnil procesný úkon podania odvolania proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 5Cbi/9/2014-44 zo dňa 14.04.2015, s ktorým podaným odvolaním zákon č. 71/1992 Zb., spolu s prílohou k zákonu - Sadzobníkom súdnych poplatkov, spája vznik poplatkovej povinnosti a pokiaľ žalovaný napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, teda dve samostatné pohľadávky, potom pre účely vyrubenia súdneho poplatku z odvolania každý z týchto nárokov je samostatným predmetom konania.

5. Na záver odvolací súd uviedol, že ani jeden z odvolacích dôvodov žalovaného nevyhodnotil ako relevantný, a preto podľa § 378 ods. 1 a 2 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia za vecne správne.

6. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podľa § 421 ods. 1 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), keď otázka, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, znie: „Či je v incidenčnom konaní žalovaný povinný zaplatiť za odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, súdny poplatok vo výške predstavujúcej násobok počtu pohľadávok, ktorých určenie bolo predmetom konania, a sumy 99,50 Eur v zmysle položky č 1 písm. b/ a jej poznámky č. 6 zákona č. 71/1992 Zb.“.

7. V dovolaní žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie a rovnako aj odvolací súd pri rozhodovaní o výške súdneho poplatku za podané odvolanie mal postupovať v súlade s položkou č. 1 písm. b/ v spojení s jej poznámkou č. 1 zákona č. 71/1992 Zb. a súdny poplatok mal predstavovať sumu vo výške 99,50 eur ako za jedno odvolanie podané voči jednému rozsudku v jednom určovacom konaní. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu sp. zn. 4Obo/70/2009 zo dňa 28.01.2010 a Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 534/2011-8 zo dňa 13.12.2011.

8. Na záver navrhol, aby dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 14CoKR/6/2018-184 zo dňa 31.5.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom (§ 419 a nasl. CSP).

10. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy podmienené záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané; pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon.

11. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Podľa ustanovenia § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

14. Podľa ustanovenia § 357 CSP je odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

- a) zastavení konania,
- b) odmietnutí podania vo veci samej,
- c) odmietnutí žaloby na obnovu konania,
- d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,
- e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1,
- f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia,
- g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
- h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
- i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
- j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
- k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,
- l) zabezpečení dôkazného prostriedku,
- m) nároku na náhradu trov konania,
- n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164,

15. Podľa ustanovenia § 422 ods. 1 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

16. Pri skúmaní hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nová právna úprava nerozlišuje rozhodnutia z hľadiska ich formy, ale vychádzajúc z obsahového hľadiska rozhodnutí odvolacieho súdu, vymedzuje neprípustnosť uplatnenia dovolania proti uzneseniam (všeobecne potvrdzujúcim i zmeňujúcim) uvedeným v § 357 písm. a/ až n/ CSP. V tomto prípade ide o procesné rozhodnutia odvolacieho súdu, teda také, ktoré súd vydá bez toho, aby vec prejednal do jej merita, a preto ich prieskum dovolacím súdom z hľadiska (ne)správneho právneho posúdenia je logicky vylúčený (viď Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1384).

17. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania vychádza z ustanovenia § 419 CSP, podľa ktorého je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípustnosť podľa § 421 CSP je koncipovaná aj negatívne. V zmysle ustanovenia § 421 ods. 2 CSP nie je dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP. Zároveň nie je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP ani v prípadoch obsiahnutých v ustanovení § 422 ods. 1 CSP. Rozhodnutie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podanú žalobu nie je uvedené v ustanovení § 357 písm. a) až n) CSP a zároveň sa naň nevzťahuje ani ustanovenie § 422 ods. 1 CSP.

18. Otázka prípustnosti dovolania, keď prípadná prípustnosť dovolania by mala byť daná len na základe

toho, že a) počas právnej úpravy existujúcej v čase rozhodovania o predmetnej povinnosti na súde prvej inštancie bolo možné proti takémuto rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie (podľa aktuálnej právnej úpravy to už možné nie je) a b) súčasná právna úprava v Civilnom súdnom poriadku bez prechodných ustanovení zaoberajúcich sa vznikom podobných situácií neposkytuje jednoznačné riešenie vzniknutej situácie vo svojich ustanoveniach týkajúcich sa (ne)prípustnosti dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP.

19. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca musí sa od neho odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). V takýchto prípadoch sa musí zároveň vyvarovať svojvôle a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom (viď. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 274/2007 zo dňa 11. októbra 2007 a sp. zn. III. ÚS 341/2007 zo dňa 1. júla 2008).

20. Účinnosťou Civilného sporového poriadku došlo aj ku koncepcnej zmene právnej úpravy týkajúcej sa prípustnosti odvolania proti uzneseniu podľa ustanovenia § 357 CSP. Proti uzneseniu vydanému podľa Civilného sporového poriadku, ako jednej z foriem rozhodnutia, zásadne odvolanie nie je prípustné, okrem prípadov, ktoré sú v zákone taxatívne vymenované.

21. Podľa ust. § 375 CSP je možné podať odvolanie aj proti uzneseniu, proti ktorému nie je prípustné, avšak takéto odvolanie sa predloží odvolaciemu súdu až po vydaní rozhodnutia vo veci samej. Z obsahu daného ustanovenia je zrejmé, že sa bude jednať o rozhodnutia procesnej povahy, ktoré nemôžu ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej, keďže zákonodarca rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti takýmto rozhodnutiam odsunul až do štádia po vydaní rozhodnutia vo veci samej a zároveň jednoznačne určil spôsob, akým odvolací súd o takomto odvolaní rozhodne - odmietne ho podľa § 386 písm. c/ CSP. Podľa Civilného sporového poriadku tak *de facto* dovolací súd nebude rozhodovať o uzneseniach, proti ktorým nie je prípustné odvolanie podľa § 357 CSP, pretože takéto rozhodnutia sa nestanú ani predmetom preskúmania odvolacím súdom.

22. Účelom zákonodarcu v rámci novej právnej úpravy sporového konania bolo aj odbremenenie odvolacích súdov od rozhodovania o odvolaniach proti rozhodnutiam bez zásadného procesného významu a netýkajúce sa rozhodovania o veci samej. Na základe vzájomných systematických súvislostí tak možno uzavrieť, že zákonodarca mal takýto úmysel rovnako tak vo vzťahu k dovolaciemu súdu, pričom tento úmysel sa zároveň odzrkadlil aj v samotnej právnej úprave týkajúcej sa dovolacieho konania.

23. Dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, teda nesprávnym právnym posúdením veci (§ 432 CSP). Podľa právnej úpravy platnej v čase vydania napadnutého rozhodnutia (OSP), by nebolo dovolanie prípustné z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa ust. § 239 ods. 3 OSP bola prípustnosť dovolania vylúčená proti uzneseniam odvolacieho súdu týkajúcich sa súdnych poplatkov.

24. Ustálená judikatúra zároveň zastávala názor, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP) je relevantným dovolacím dôvodom, avšak nezakladá aj prípustnosť dovolania. Právne posúdenie veci je realizáciou vlastnej rozhodovacej činnosti súdu, ktorou sa strane sporu neodnímajú žiadne procesné práva, ktoré jej Občiansky súdny poriadok dával. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis, a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (viď R 54/2012 a sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zo dňa 27. marca 2014).

25. Využitím jednotlivých interpretačných metód (či všeobecných myšlienkových úsudkov) s poukazom na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok, akcentujúc výsledok súdom podaného výkladu, ktorým má byť prioritne spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov, dovolací súd uzatvára, že dovolanie podané proti napadnutému rozhodnutiu o súdnom poplatku za podané odvolanie (a jemu typovo a druhovo podobným rozhodnutiam) je neprípustné. Neexistencia všeobecného záujmu na rozhodovaní dovolacieho súdu o právnych otázkach vyvstávajúcich z procesných rozhodnutí bez presahu do merita veci, ktorá je zrejmá ako z predchádzajúcej právnej úpravy, tak i právnej úpravy tej súčasnej, neumožňuje dovolaciemu súdu realizovať dovolací prieskum v konkrétnej veci.

26. Dovolací súd v tomto smere poukazuje na závery formulované v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. júla 2017, sp. zn. 4Obdo/15/2017, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018 pod R 81/2018, ktoré rieši totožnú situáciu a právna veta ktorého znie: Proti rozhodnutiu o súdnom poplatku vydanom súdom prvej inštancie v čase účinnosti právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku umožňujúcej podanie odvolania, pričom podľa § 357 Civilného sporového poriadku, ale odvolanie proti tomuto rozhodnutiu už nie je prípustné, nebude prípustné ani dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

27. Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného je procesne neprípustné, a preto jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.